

III CONGRÉS DE COMPETÈNCIA DIGITAL DOCENT

CAP A LA DIGITALITZACIÓ EDUCATIVA

24 i 25 de novembre de 2023

**GENERALITAT
VALENCIANA**
Conselleria d'Educació,
Universitats i Ocupació

cefire
Competència
Digital Docent

**UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA**

ADE

Facultad de Administración
y Dirección de Empresas /UPV

III CONGRÉS DE COMPETÈNCIA DIGITAL DOCENT

DESINFORMACIÓ: COM ENS AFECTA I COM ENSENYAR A VERIFICAR-LA

**GENERALITAT
VALENCIANA**
Conselleria d'Educació,
Universitats i Ocupació

cefire
Competència
Digital Docent

**UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA**

ADE

Facultad de Administración
y Dirección de Empresas /UPV

1. LA DESINFORMACIÓ CAMALEÒNICA: FORMES I ESTRATÈGIES

Berlín hoy contra Soros , Gates y Cabal.

[Tradueix el tuit](#)

9:51 p. m. · 29 d'ag. de 2020 · Twitter Web App

Thousands of fans cheer the Liverpool fo

LIVERPOOL, UNITED KINGDOM: Thousands of fans cheer the Liverpool football team during a parade to welcome them home, 26 May, 2005, following their Champions League victory over AC Milan in Istanbul the previous day. Liverpool won 3-2 on penalties after a 3-3 draw. AFP PHOTO / MARTIN RICKETT (Photo credit should read MARTIN RICKETT/AFP via Getty Images)

Context fals

Contingut
impostor

Contingut
manipulat

Click on the person who is real.

[Which face is real](#)

Contingut
fabricat

FETS O FAKES

La misteriosa mort d'un centenar d'ocells a prop de la petroquímica de Tarragona

Han circulat diverses hipòtesis, des de la toxicitat de la zona fins a l'electrocució, però al final la necròpsia feta per Agents Rurals confirma que van morir per l'atropellament d'un cotxe

Carlos Baraibar / Mariona Costa

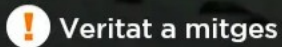
17/02/2020 - 10.31 | Actualitzat 15/03/2022 - 15.08

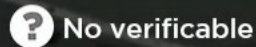
Fet

Fake

Veritat a mitges

No verificable

CatInfo Tgn-Ebre

@Cati_Tarragona · Follow

Imatges que confirmen que els ocells morts al costat del polígon petroquímic de #Tarragona van ser atropellats. Imatges cedides a @CatalunyaRadio d'una càmera de seguretat del polígon sud.

6:55 PM · Feb 18, 2020

Contingut
enganyós

Muere un voluntario que participaba en el ensayo de la vacuna de AstraZeneca contra el Covid en Brasil

[Tradueix el tuit](#)

Muere un voluntario que participaba en el ensayo de la Ast...
Las autoridades sanitarias brasileñas informaron este miércoles del fallecimiento de un voluntario que participaba en los ensayos de la ...
[el mundo.es](#)

9:35 p. m. · 21 d'oct. de 2020 · Buffer

ÚLTIMA HORA |
Investigadores de EE UU han encontrado una molécula que rejuvenece los cerebros envejecidos y permite recuperar la memoria. Este hallazgo estimula la búsqueda de una cura para el alzhéimer bit.ly/3NoNMNJ

[Tradueix el tuit](#)

17:33 · 11 de maig 22 · [Twitter Media Studio](#)

Connexió falsa
Clickbait o
Pescaclics

8:30 p. m. · 10 de nov. de 2021 · Besocy_Oficial

Errors periodístics

[Article Fets o fakes](#)
Manel Monteagudo

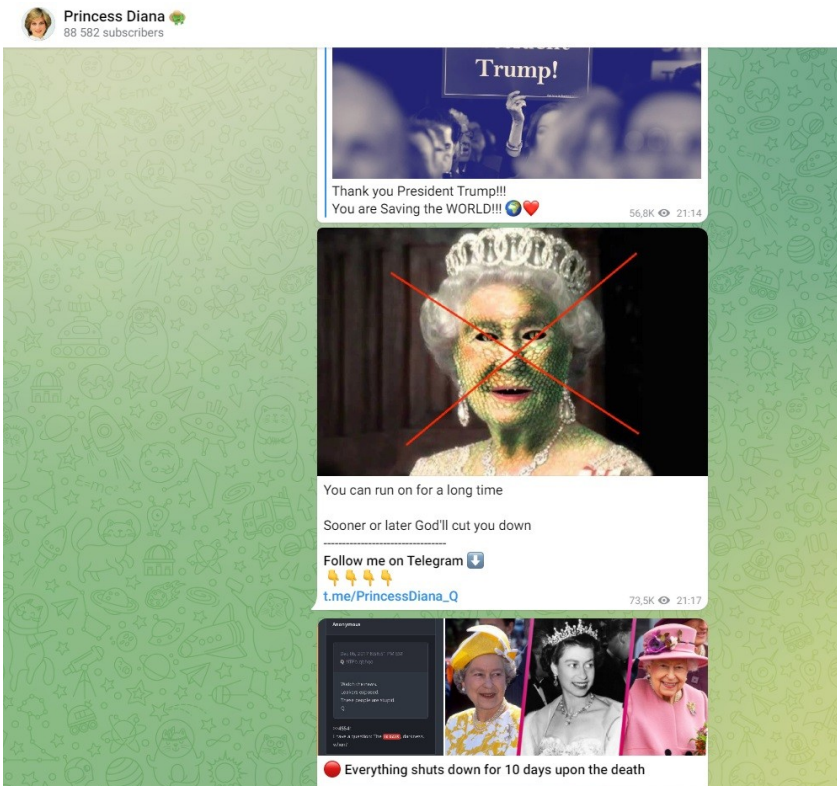
Mememes per a la
desinformació.
“Hahaganda”

Phishing, smishing, vishing

Article

[Estafes a internet: com intenten enganyar-nos](#)

CRIPTOPOLÍTICA

Proyectos HAARP y EISCAT: ¿Capaces de generar terremotos como el de Turquía?

POR KONTRAINFO · PUBLICADA 7 DE FEBRERO DE 2023 ·
ACTUALIZADO 7 DE FEBRERO DE 2023

El devastador terremoto que golpeó a Turquía, dejando miles de muertos, justo cuando este país se niega a seguir los planes de la OTAN contra Rusia, impidiendo que Suecia se una a la alianza, ha despertado todo tipo de especulaciones sobre el posible uso militar de armamento ionosférico como el HAARP. Tanto los relámpagos que se vieron sobre el

Teories de la conspiració

[Vídeo: Per què ens creiem les teories de la conspiració?](#)

The Associated Press

@AP

Following

Breaking: Two Explosions in the White House and Barack Obama is injured

Reply

Retweet

Favorite

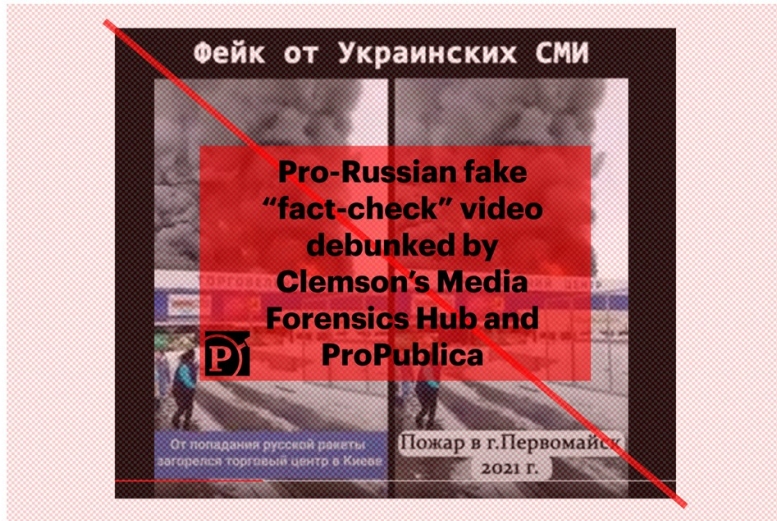

More

Hackei

a

spreading disinformation." PROPUBLICA

Stills from a Russian-language video that falsely claims to fact-check Ukrainian disinformation. There's no evidence the video was created by Ukrainian media or circulated anywhere, but the label at the top says the video is "Fake Ukrainian media." The captions on the left inaccurately label the footage as "A shopping center in Kyiv caught on fire after being hit by a Russian rocket," falsely attributing the claim to Ukrainian media. The caption on the right correctly identifies the event as "Fire in Pervomaysk from 2021." Screenshot taken by ProPublica

Fake News!

Eso no es en Bucha, es en Irpin, del 12 de marzo

Y son muertos de un hospital 🙄

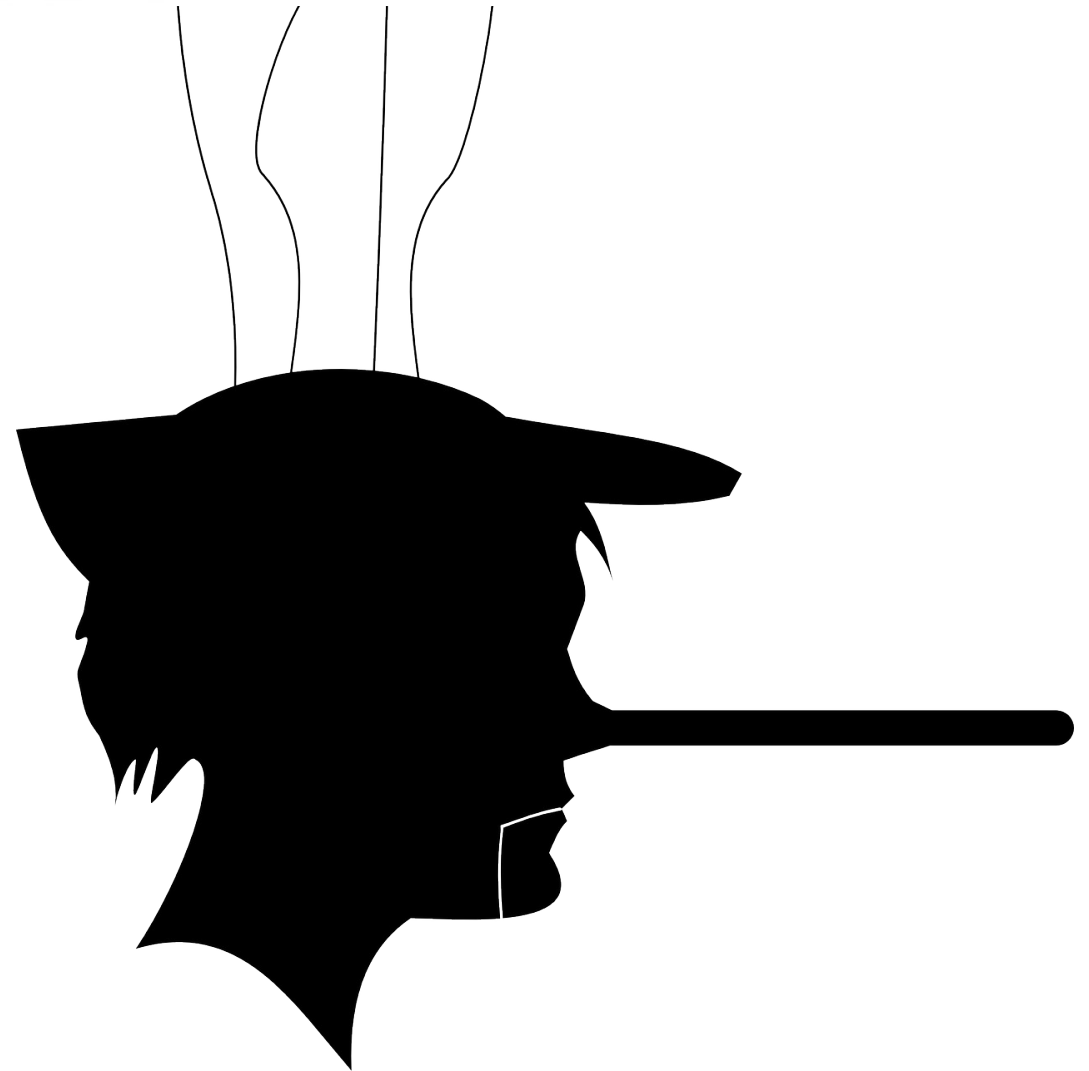

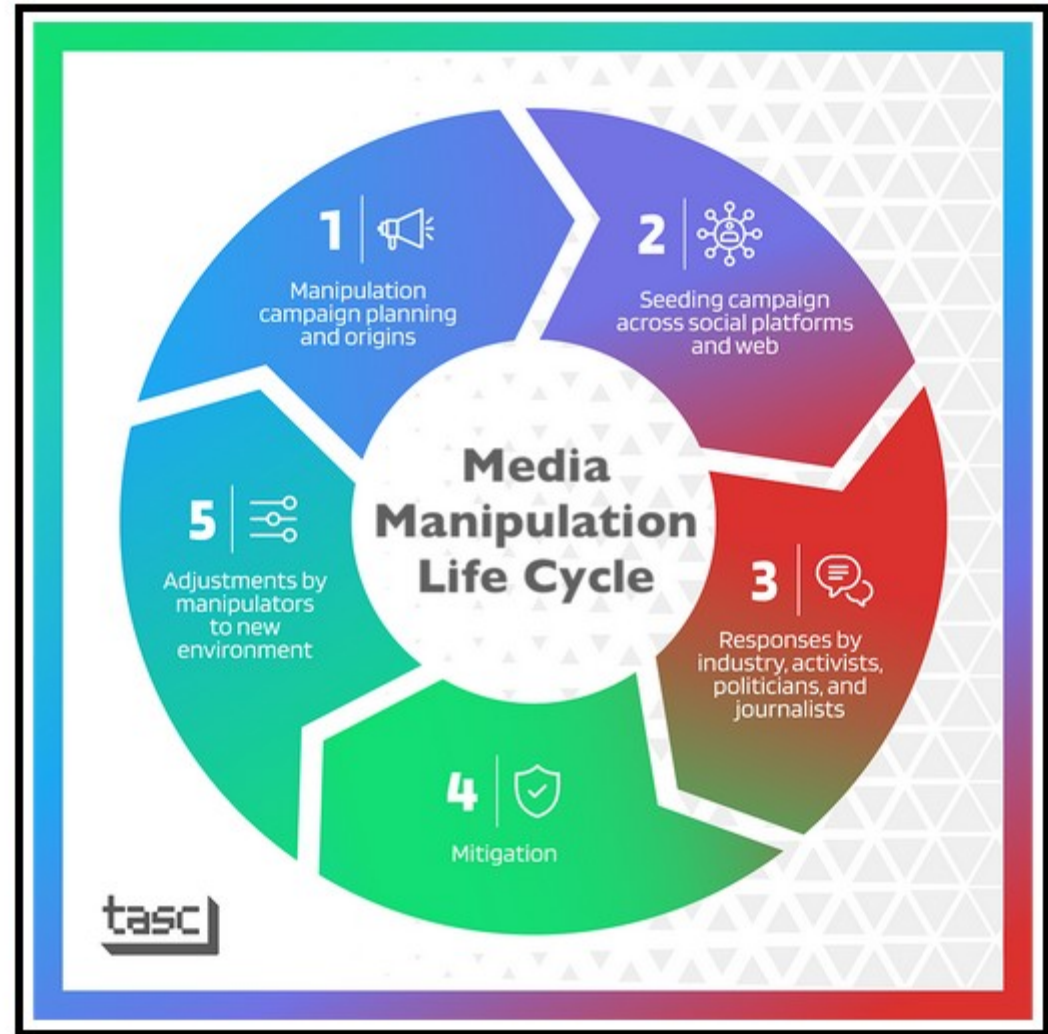
BULO

El desmentit o la “desinformació de falsa bandera”

Algunes estratègies:

- Boicot d'algoritmes
- Microtargeting
- Bots i trols
- Gamers

Font: mediamanipulation.org

2. COM CONTRASTAR UNA INFORMACIÓ

Podem aplicar el "mètode PANTERA"

Fact Check Explorer

Search fact check results from the web about a topic or person

[Recent fact checks](#)

Eina [Fact Check Explorer](#)

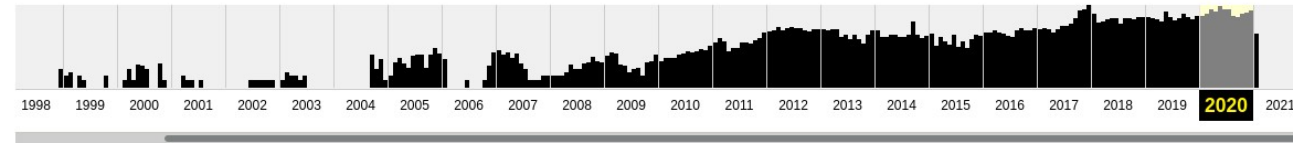
INTERNET ARCHIVE Explore more than 525 billion web pages saved over time

[DONATE](#) **WayBackMachine**

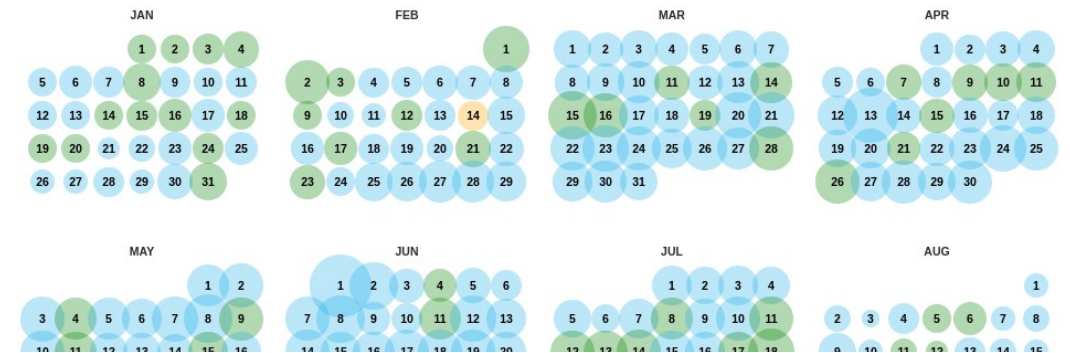
Results: 50 100 500

[Calendar](#) · [Collections](#) · [Changes](#) · [Summary](#) · [Site Map](#)

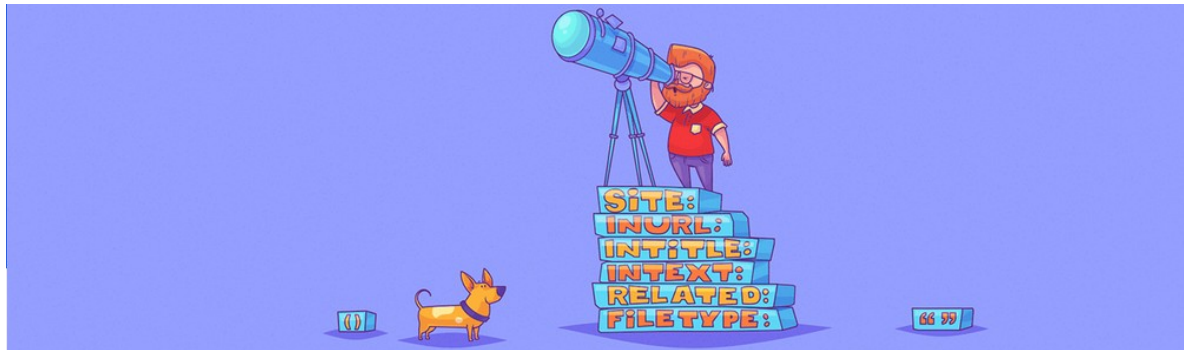
Saved 40.862 times between December 19, 1996 and January 16, 2021.

202068

Eina [Web Archive](#)

Com fer cerques avançades

Configuració de la cerca

Cerca avançada

Les teves dades a la Cerca

Historial de cerques

Cerqueu a l'ajuda

Envia suggeriments

Tema fosc: desactivat

Privadesa

Condicions

Configuració

Google

Cerca avançada

Cerca pàgines amb...

totes aquestes paraules:

aquesta frase o paraula exacta:

qualsevol d'aquestes paraules:

cap d'aquestes paraules:

números que van des de:

fins a

Podeu fer això al quadre de cerca:

Escriuiu les paraules importants: rat terrier tricolor

Poseu les paraules exactes entre cometes: "rat terrier"

Escriuiu OR entre totes les paraules que vulgueu: miniatura OR estàndard

Poseu un signe menys davant de les paraules que no vulgueu que apareguin: -rosegador, -"Jack Russell"

Poseu dos punts seguits entre els números i afegiu una unitat de mesura: 10..35 lb, \$300..\$500, 2010..2011

A continuació, limita els resultats per...

idioma:

qualsevol idioma

Cerqueu pàgines en l'idioma que seleccioneu.

regió:

qualsevol regió

Cerqueu pàgines publicades en una regió determinada.

darrera actualització:

en qualsevol data

Cerqueu pàgines actualitzades durant el període que especifiqueu.

lloc web o domini:

qualsevol lloc de la pàgina

Cerqueu un lloc (per exemple, wikipedia.org) o bé limiteu els resultats a un domini, com ara .edu, .org o .gov

termes que es mostren:

en qualsevol lloc de la pàgina

Cerqueu termes a tota la pàgina, al títol de la pàgina o a l'adreça web, o bé enllaços a la pàgina que voleu trobar.

SafeSearch:

Amaga els resultats explícits

Indiqueu a SafeSearch si ha de filtrar el contingut sexual explícit o no.

tipus de fitxer:

qualsevol format

Cerqueu pàgines en el format que preferiu.

drets d'utilització:

sense filtrar per llicència

Cerca pàgines que puguis utilitzar lliurement.

Cerca avançada

Configuració de la cerca
Cerca avançada
Les teves dades a la Cerca
Historial de cerques
Cerqueu a l'ajuda
Envia suggeriments
Tema fosc: desactivat

Privadesa
Condicions
Configuració

Historial de cerques

Si l'historial de la Cerca es desa al teu Compte de Google com a part de l'Activitat al web i en aplicacions, podràs obtenir resultats i recomanacions en funció del teu historial. [Gestiona](#)

Configuració de la regió

☒ Regió actual	☐ Andorra	☐ Argentina	☐ Bahames
☐ Afganistan	☐ Angola	☐ Armènia	☐ Bahrain
☐ Albània	☐ Anguilla	☐ Austràlia	☐ Bangladesh
☐ Alemanya	☐ Antigua i Barbuda	☐ Àustria	☐ Belarús
☐ Algèria	☐ Aràbia Saudita	☐ Azerbaidjan	☐ Bèlgica

[Mostra'n més](#) ▾

Desa

Cancel·la

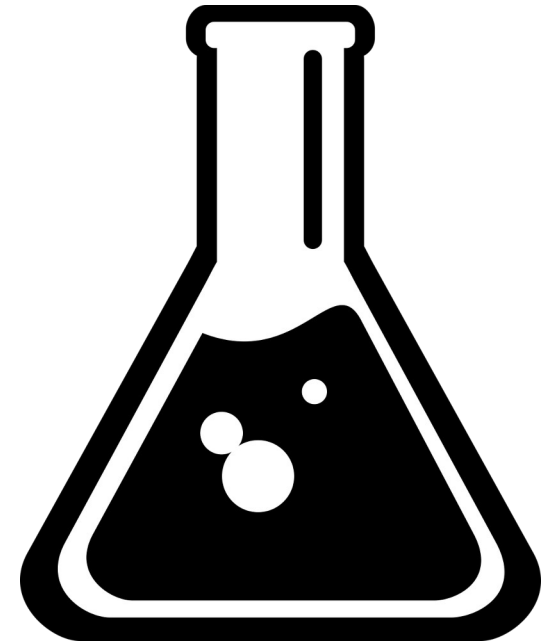
La configuració desada està disponible a qualsevol lloc on iniciu la sessió.

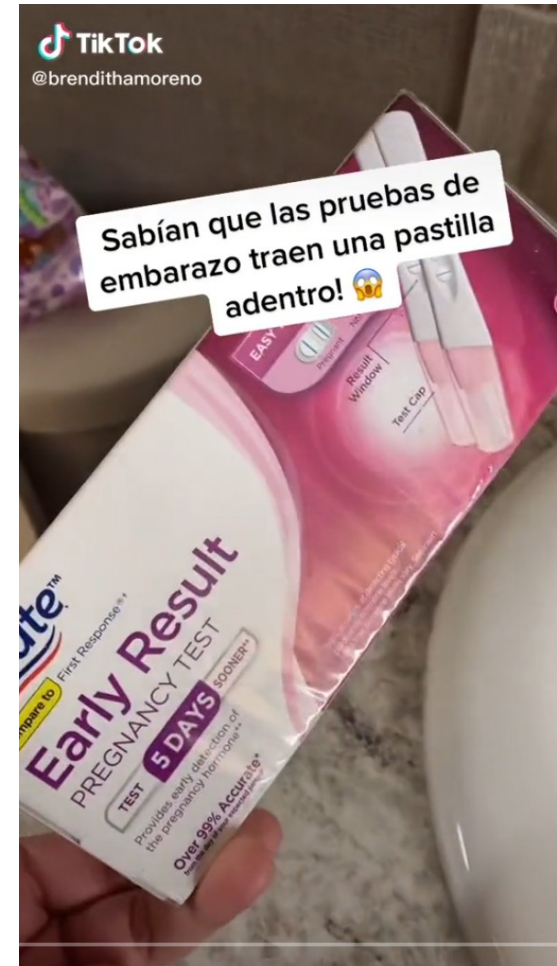
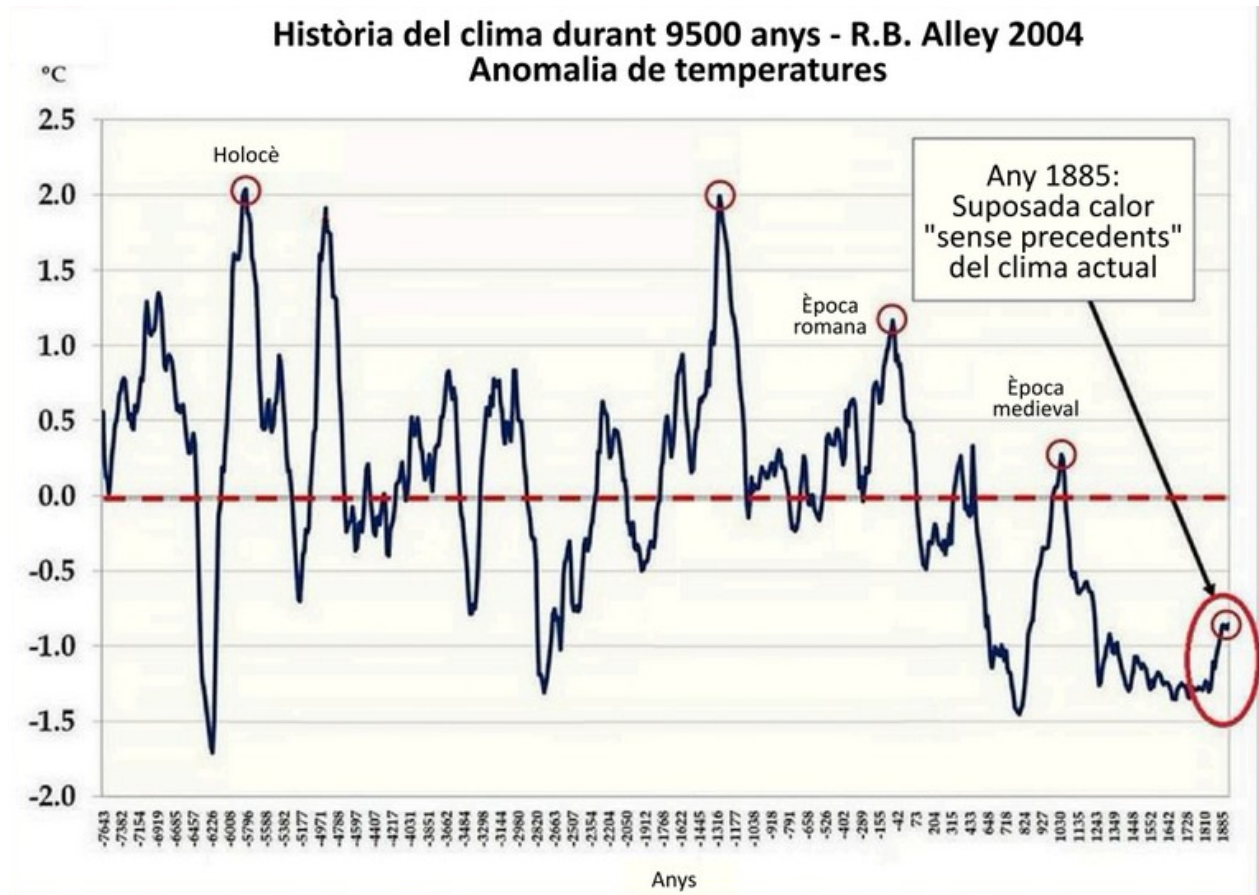

3. COM CONTRASTAR UNA INFORMACIÓ CIENTÍFICA

FAKE SCIENCE

- Pseudociències
- Revistes depredadores
- Articles esmenats i retirats
- També: *clickbait*, manca de cultura científica...

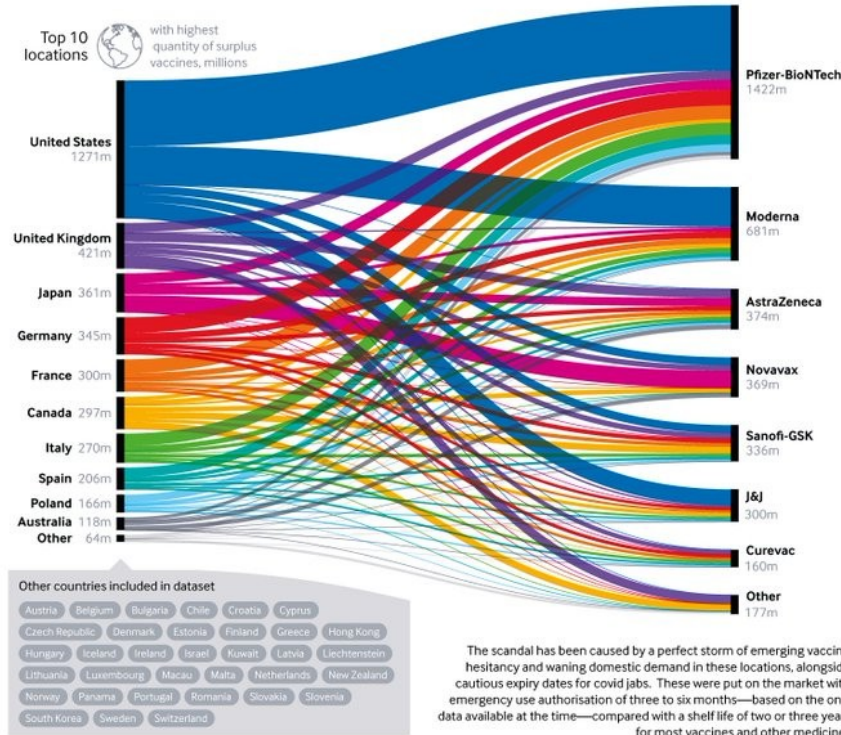
thebmj Visual summary

A waste of lifesaving covid-19 vaccines

Billions of doses of vaccines ordered by rich countries are due to expire

Wealthy countries have secured hundreds of millions of covid vaccines that they no longer need or cannot use. Now they stand accused of wasting lifesaving vaccines. An independent dataset passed to The BMJ by Airfinity, a life sciences analytics company, shows the scale of the problem. The diagram below shows the number of surplus doses that could accumulate by the end of 2022 in the 10 locations with the greatest potential waste. Assuming that these locations vaccinate 80% of people aged over 16 years old, including booster shots from high risk people from September, there could be as many as 3.8 billion doses wasted

Surplus vaccines
millions

thebmj

Read the full article online

<https://bit.ly/BMJsurvax>

Read the full story by Jane Feinmann at the link to the left

© 2021 BMJ Publishing Group Ltd.

See more visual summaries

<http://www.bmj.com/infographics>

Disclaimer

Validation

This infographic is not a validated clinical decision aid

Updating

This information is provided without any representations, conditions, or warranties that it is accurate or up to date

Responsibility

BMJ and its licensors assume no responsibility for any aspect of treatment administered with the aid of this information

Risks

Any reliance placed on this information is strictly at the user's own risk

For the full disclaimer wording see BMJ's terms and conditions: <http://www.bmj.com/company/legal-information/>

thebmj

covid-19

Research

Education

News & Views

Campaigns

Jobs

Corrections

How the world is (not) handling surplus doses and expiring vaccines

BMJ 2021 ; 374 doi: <https://doi.org/10.1136/bmj.n2127> (Published 27 August 2021)

Cite this as: BMJ 2021;374:n2127

Article

Related content

Metrics

Responses

In this feature article published on 25 August 2021 (doi:10.1136/bmj.n2062) the original version of the figure included summary EU data as well as individual countries. This has been removed.

Also, data on the number of doses expiring before the end of 2021 had been combined with those expiring by the end of 2022. The new version presents only doses expiring by the end of 2022, thus avoiding double counting of the doses expiring before the end of 2021.

We have added this caption to the graphic contained in the main article: "This diagram shows the number of surplus doses that could accumulate by the end of 2022 in the 10 locations with the greatest potential waste."

In the PDF attached as a separate infographic, we have replaced this sentence: "The diagram below shows the number of surplus doses due to expire by the end of 2022 in the 10 locations with the worst potential problems."

The new version reads: "The diagram below shows the number of surplus doses that could accumulate by the end of 2022 in the 10 locations with the greatest potential waste."

medRxiv

THE PREPRINT SERVER FOR HEALTH SCIENCES

[Advanced Search](#)

Caution: Preprints are preliminary reports of work that have not been certified by peer review. They should not be relied on to guide clinical practice or health-related behavior and should not be reported in news media as established information.

[Eina medRxiv](#), per
comprovar preprints

The Retraction Watch Database

Please see this [user guide](#) before you get started

Author(s):	Type to search	Country(s):	
Title:	Type to search		
Reason(s) for Retraction:			
Subject(s):		Article Type(s):	
Journal:			
Publisher:			
Affiliation(s):			
Notes:			
URL:			

[Clear Search](#)

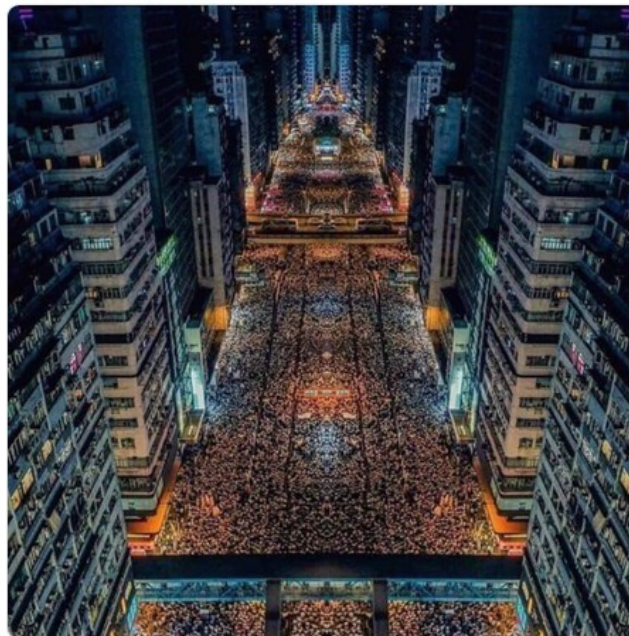
[Retraction data base](#), per articles científics retirats

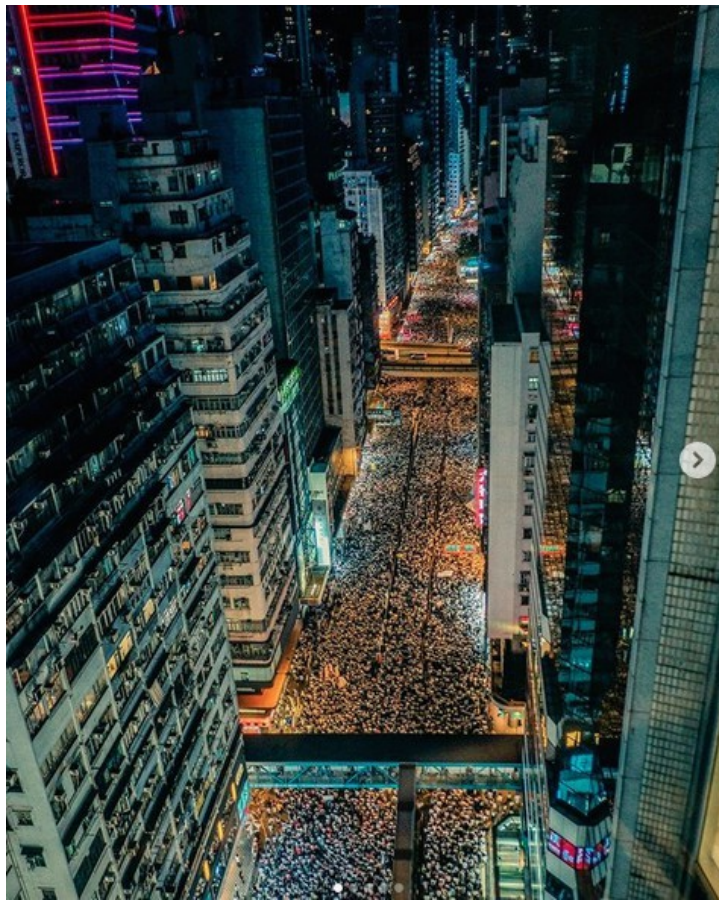
4. COM VERIFICAR FOTOGRAFIES I VÍDEOS

Official: organizer says 2 millions of people
marching today.

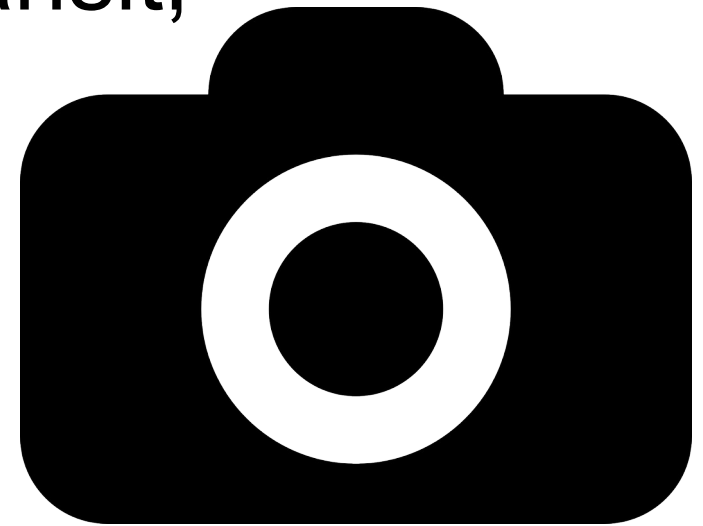
[#NoChinaExtradition](#)

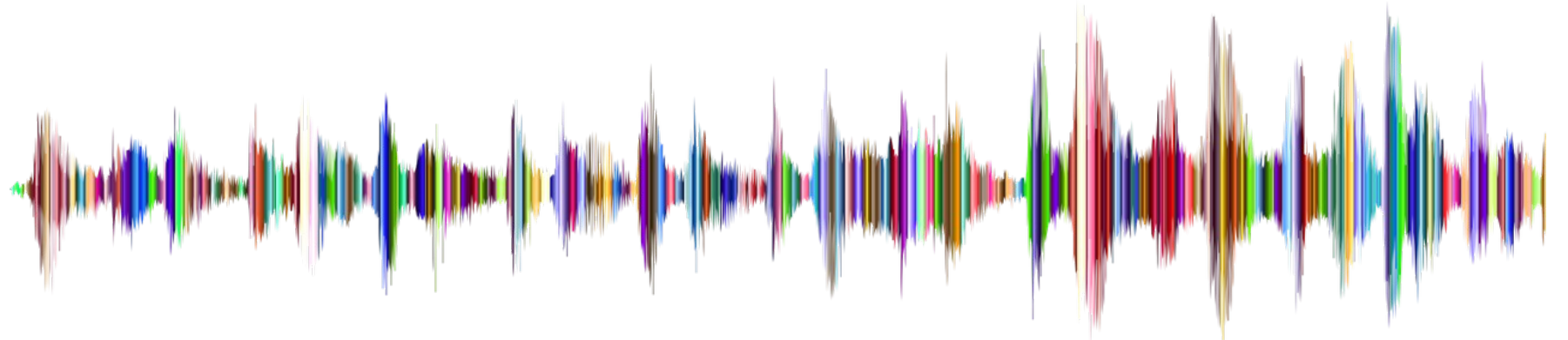
8:40 - 16 de juny de 2019

- Qui ha fet la fotografia o el vídeo?
- On?
- Quan s'ha fet?
- Què hi podem veure? Senyals de trànsit, noms de carrers, estacions de metro...
- Alguna cosa estranya? Ombres, signes de manipulació...

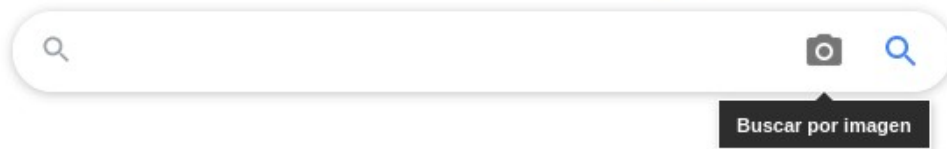

- Qui parla en aquest àudio?
- Com m'ha arribat?
- Ha estat manipulats? D'on procedeix?

[Vídeo de Nerea Luis](#): Claves para detectar deepfakes

Cerca inversa amb [Google Imatges](#)

Eina [Tineye](#)

Eina Google Lens

Eina [Google Maps](#)

Plugin [WeVerify InVID](#)

 HERRAMIENTAS
  ASISTENTE
  GUÍA
  DEMO
  AULA
  SOBRE NOSOTROS

Español

VERIFICACIÓN

- Herramientas
- Video
- Imagen
- Búsqueda
- Análisis de datos

MAS

- Sobre nosotros

Herramientas

 Herramientas Avanzadas
 Las herramientas avanzadas están desbloqueadas

CERRAR SESIÓN

 Video
  Imagen

 Búsqueda
  Análisis De Datos

 Análisis de imagen

Le ofrece la información del contexto de una imagen en Facebook o Twitter

 Lupa

Provee una lente de aumento y un editor de foto para examinar a fondo una imagen

 Metadatos

Extrae metadatos para imágenes (jpeg) y vídeos (en formato m4v mp4)

 Forensic

Provee un conjunto de herramientas mejorado para detectar falsificaciones en las imágenes

 OCR

Provee reconocimiento óptico de caracteres para textos en las imágenes

 CheckGif

Compara una imagen original y una manipulada (incluyendo si la imagen ha sido recortada) y genera a la salida una imagen GIF

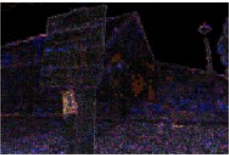
Plugin [WeVerify InVID](#)

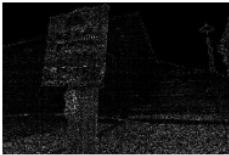
- Herramientas
- Video
- Imagen
- Busqueda
- Análisis de datos
- MÁS
- Sobre nosotros

Imagen analizada [↔](#) [NUEVA IMAGEN](#)

Amplificadores [⚠](#)

ELA [?](#) Laplacian [?](#) Ruido mediano [?](#)

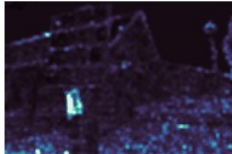
Filtros [?](#)

COMPRESIÓN

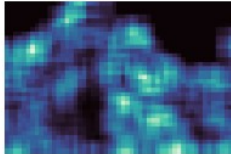
Zero [?](#)

TRAZAS

GHOST [?](#)

DEEP LEARNING

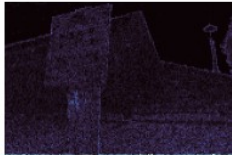

CAGI [?](#)

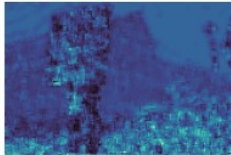
CLONACIÓN

DQ [?](#)

DCT [?](#)

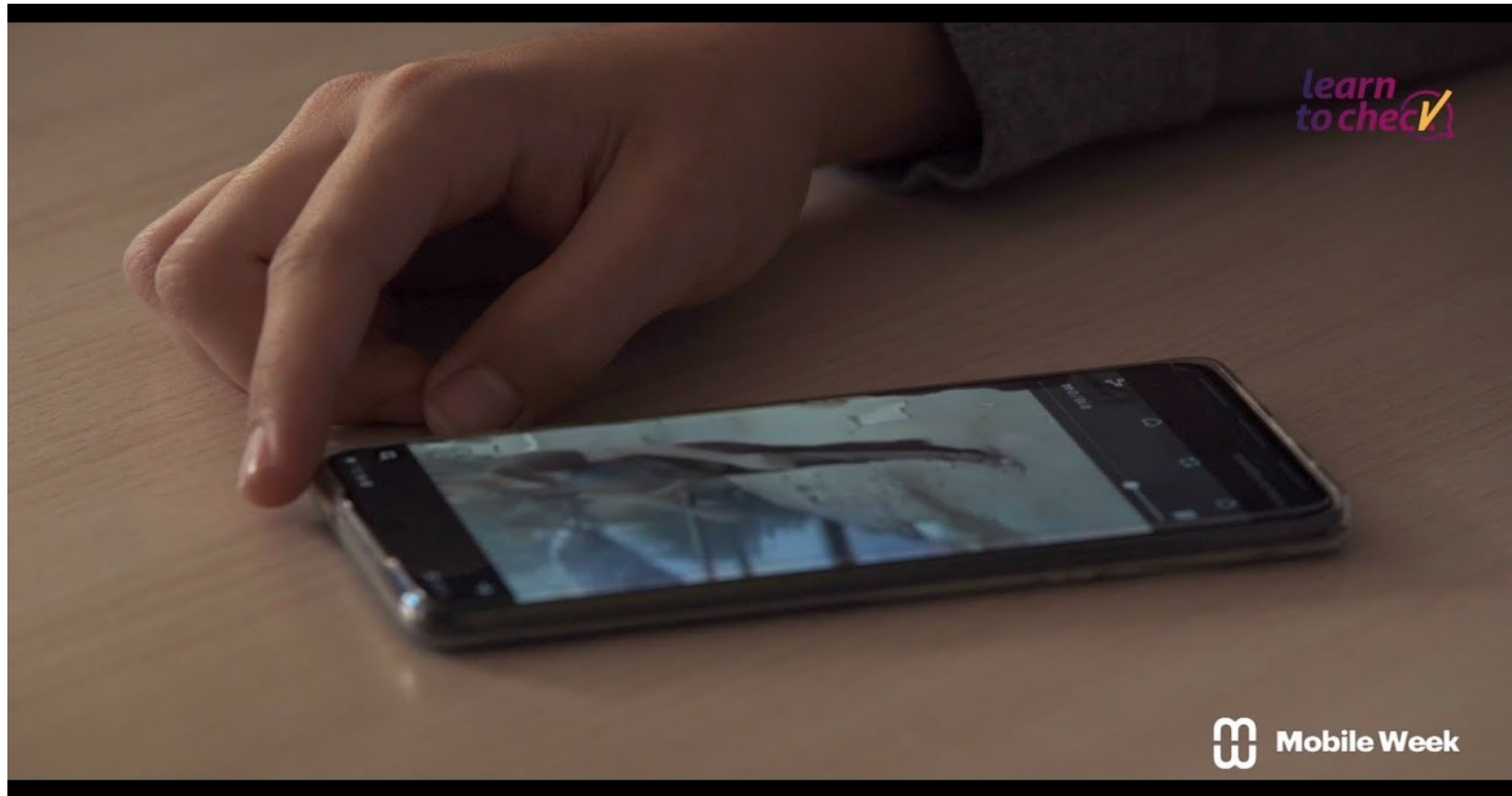

BLOCK [?](#)

Ninguna detección Detección

[?](#) Pasar el ratón por encima de los filtros para ver una mascara transparente con los resultados en la imagen.

- [?](#) Detectan anomalías en los procesos anteriores de creación y compresión de la imagen. Si se ha eliminado o añadido un nuevo elemento a la imagen, se puede detectar si la zona correspondiente tiene una compresión diferente a la del resto de la imagen.
- [?](#) Combinación de varios filtros que resaltan en blanco o verde claro una zona común de la imagen.
- [?](#) Las texturas complejas de un objeto o las áreas saturadas de la foto pueden generar falsos positivos.

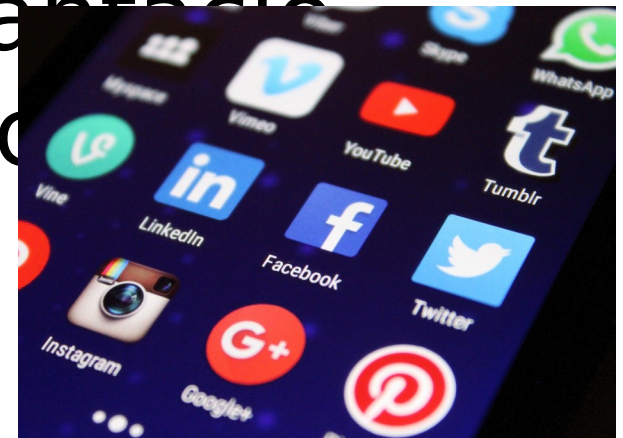
[Video “Verificando con el móvil: ¿inmigrantes tirando comida?”](#)

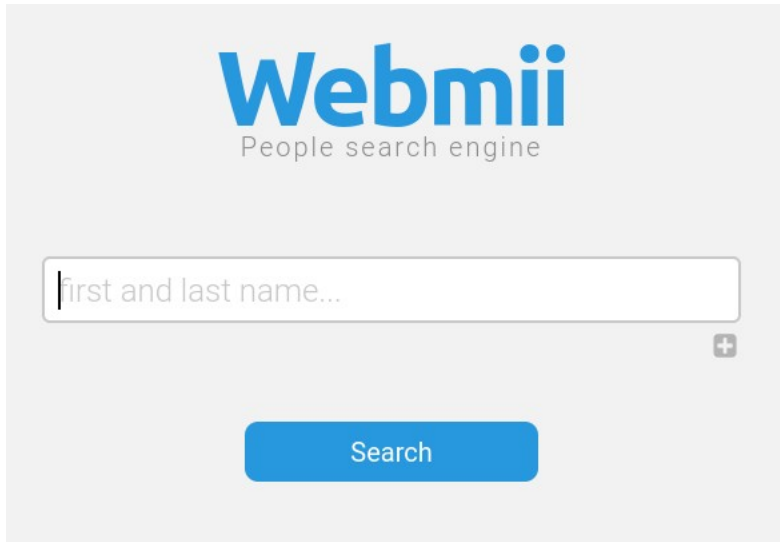

6. COM COMPROVAR A LES XARXES SOCIALS

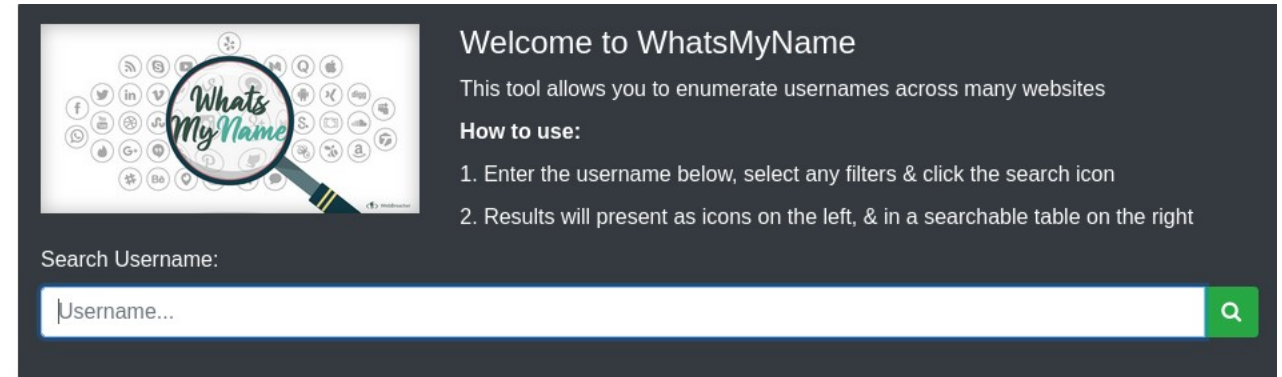
Hem de verificar:

- La publicació: el contingut existeix realment?
- El compte: és un bot? ¿Hi ha suplantació d'identitat? ¿És un compte paròdic?
- El contingut

The image shows the Webmii website interface. At the top, the logo "Webmii" is displayed in blue, with the tagline "People search engine" underneath. Below the logo is a search input field with the placeholder text "first and last name...". To the right of the input field is a small plus icon. At the bottom of the interface is a blue "Search" button.

The image shows the WhatsMyName tool interface. At the top, the title "Welcome to WhatsMyName" is displayed. Below the title is a description: "This tool allows you to enumerate usernames across many websites". Underneath is the section "How to use:" with two steps: "1. Enter the username below, select any filters & click the search icon" and "2. Results will present as icons on the left, & in a searchable table on the right". Below the instructions is a search input field with the placeholder text "Username...". To the right of the input field is a green search button with a magnifying glass icon.

Herramientas [Webmii](#) i [WhatsMyName](#)

Mei Rito
@mei_rito

Ayer me diagnosticaron viruela del mono. No, no he participado en ninguna fiesta sexual como dice la OMS, ni me he hecho un tatuaje... Vais a flipar cuando sepais cómo lo he pillado [#ViruelaDelMono](#) 🧵
👉

10:38 · 30/7/22 · [Twitter Web App](#)

19,9k Retweets **1996** Tweets citados

51,8k Me gusta

Mei Rito
@mei_rito

Ayer me diagnosticaron viruela del mono. No, no he participado en ninguna fiesta sexual como dice la OMS, ni me he hecho un tatuaje... Vais a flipar cuando sepais cómo lo he pillado [#ViruelaDelMono](#) 🧵

10:38 · 30/7/22 · [Twitter Web App](#)

19,9k Retweets **1996** Tweets citados

51,8k Me gusta

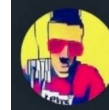
Ayer me diagnosticaron viruela del mono. No, no he participado en ninguna fiesta sexual como dice la OMS, ni me he hecho un tatuaje... Vais a flipar cuando sepais cómo lo he pillado [#ViruelaDelMono](#) 🧵

18:23 · 30 jul. 22 · [Twitter for Android](#)

Ayer me diagnosticaron viruela del mono. No, no he participado en ninguna fiesta sexual como dice la OMS, ni me he hecho un tatuaje... Vais a flipar cuando sepais cómo lo he pillado [#ViruelaDelMono](#) 🧵

18:14 · 30 jul. 22 · [Twitter for Android](#)

Ayer me diagnosticaron viruela del mono. No, no he participado en ninguna fiesta sexual como dice la OMS, ni me he hecho un tatuaje... Vais a flipar cuando sepais cómo lo he pillado [#ViruelaDelMono](#) 🧵

👇

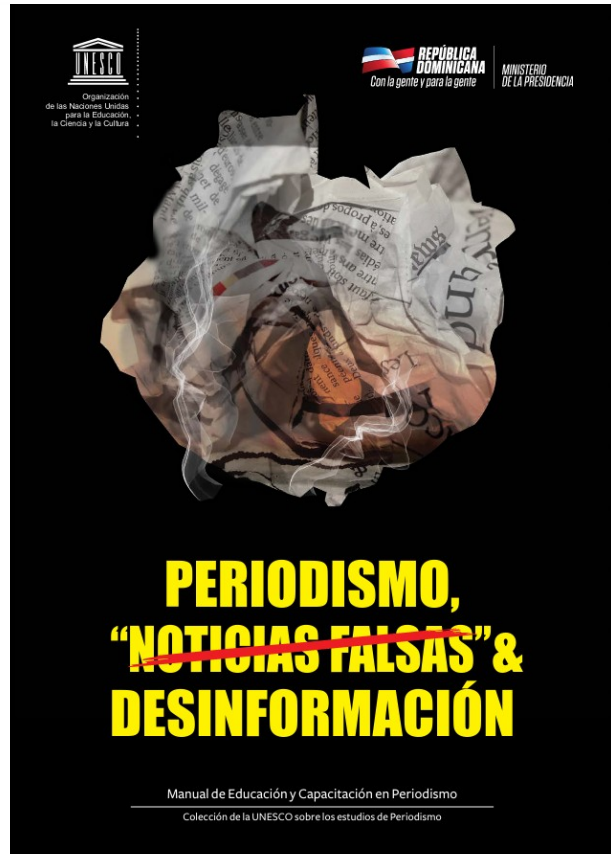
6. I NOSALTRES, QUÈ PODEM FER?

- Sigueu crítics
- No compartiu allò que us sembli estrany
- Contrasteu amb el mètode PANTERA
- Expliqueu les eines i processos de verificació

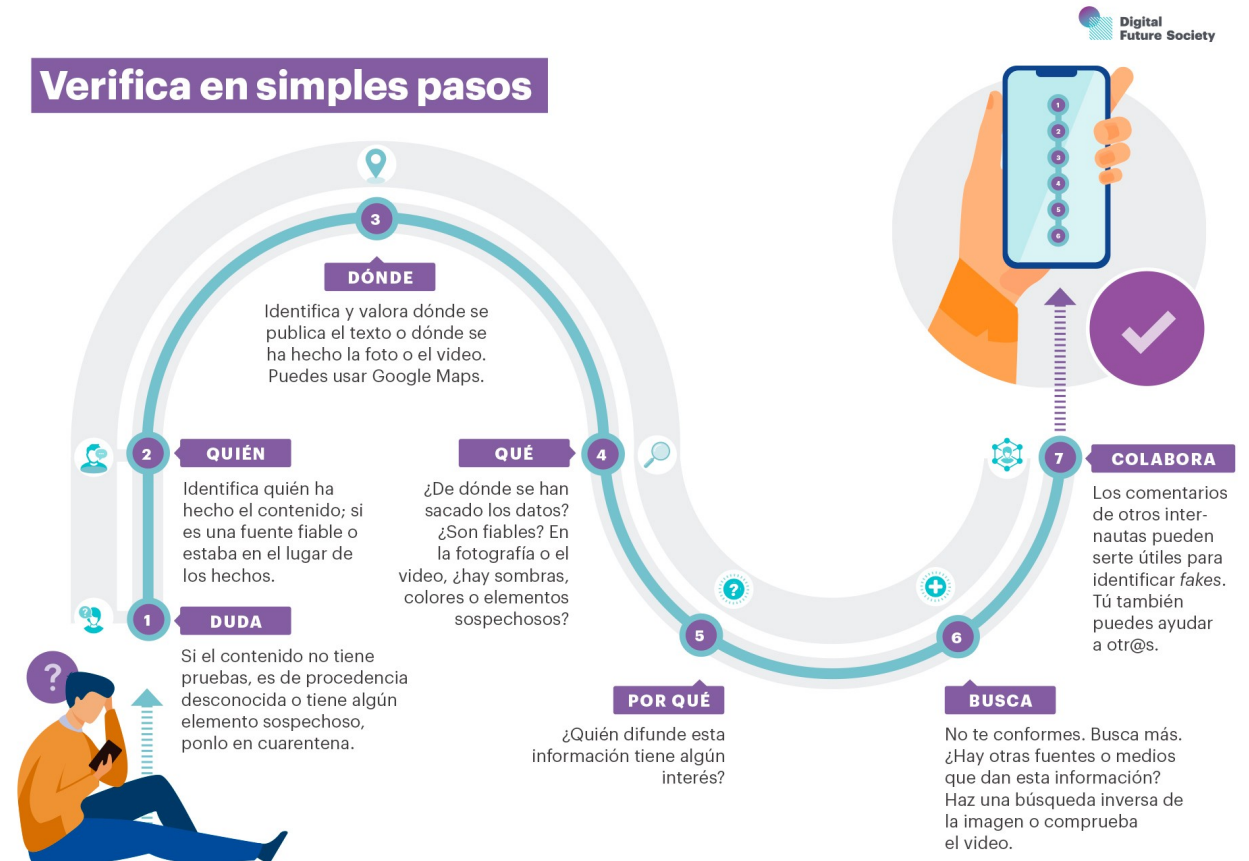
7. PER SABER-NE MÉS

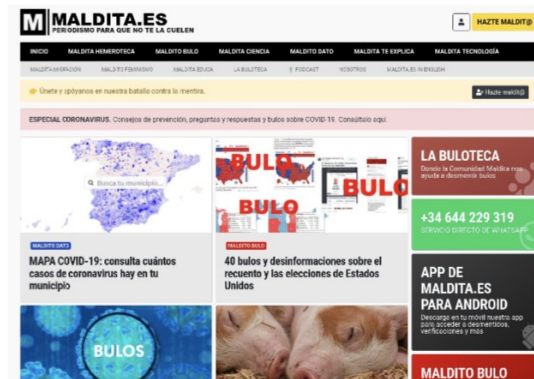
Manual
[Journalism, Fake news and disinformation](#)

UNESCO

Verifica en simples pasos

[Guía para la alfabetización mediática en verificación digital](#) -
un recurs de Learn to Check i Digital Future Society Lab, MWC

[Newtral](#)

[Maldita](#)

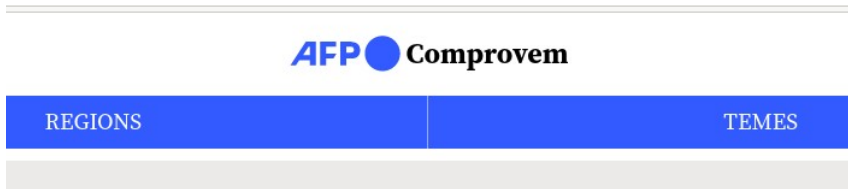
[Verificat](#)

[Fets o fakes](#)

[EFE Verifica](#)

[AFP Comprovem](#)

VerificaRTVE

[Verifica RTVE](#)

[Fake Over](#)

de Nereida Carrillo i Alberto Montt

[Guia de lectura amb activitats](#)

PER SABER-NE MÉS

INICI

DESINFORMACIÓ

VERIFICA

RECURSOS

TALLERS

QUI SOM

CA ▼

Desinformació

Claus per saber contrastar

A graphic showing the words 'FAKE NEWS' in large, bold, pink, blocky letters. The letters have a digital, pixelated texture. The background is dark blue with some faint, lighter blue circular patterns.

[Web de Learn to Check](#)

Gràcies
www.learntocheck.org

[@learntocheck](https://twitter.com/learntocheck)

[@learntocheck](https://www.instagram.com/learntocheck)

[la nostra newsletter](#)

III CONGRÉS DE COMPETÈNCIA DIGITAL DOCENT

CAP A LA DIGITALITZACIÓ EDUCATIVA

24 i 25 de novembre de 2023

**GENERALITAT
VALENCIANA**
Conselleria d'Educació,
Universitats i Ocupació

cefire
Competència
Digital Docent

**UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA**

ADE

Facultad de Administración
y Dirección de Empresas /UPV